

dné potem napravi na svojem domu večerjo, h kateri povabi botra, botro in pa babo.

Kadar se ženijo premožniši, pridejo na dan poroke do cerkve v velikem številu svatov. Kar je možkih, gredo v lepem redu po dva in dva, eden za drugim, in na zadnje ženin na desni svojega druga; za njimi gredo kar jih je ženskih, v ravno takem redu; ali nevesta pred vsemi, s svojo družico na levi. Kakšenkrat imajo tudi godce, ki jim celo pot do cerkve, in potem iz cerkve nazaj na dom gredo. Po svetem opraviilu v cerkvi, pri katerem gredo ženin, nevesta in vsi svatje k poljubeju miru ali, kakor sploh pravimo, „k ofru“, kjer vsakter kak dnar na oltar položi, se poje sveta maša, da bi Bog novi zakon blagoslovil, in po maši pojejo sred cerkve „Miserere“ in „De profundis“, in še neke druge molitve za rajne ženina in neveste, in zopet pri tem daruje vsakdo izmed pričujočih kaj malega duhovniku. Kadar pridejo iz cerkve, obsujejo vsi ženina in nevesto, da jima srečo voščijo, potem pa se vernejo na svoj dom v ravno tistem redu, v katerem so prišli. Tù se napravi vesela ženitnina, in se pleše.

Kadar kdo umerje, ga vselej eden ali več duhovnov spremlja, bodi si ubog ali premožen, in to se godi vselej pred poldnem. Kadar vzdignejo merliča, da bi ga iz hiše nesli, začnejo na vès glas jokati in žalovati vsi njegovi sorodniki in znanci, da je joj, in to terpi celo pot noter do cerkve; v cerkvi se ta jok enmalo utolaži med svetim opraviilom, začne se pa zopet potem in še z večim krikom, kadar merliča v jamo spuščajo. Ni je pogreščine na Rezijanskem, pri kateri bi se ne slišal tak jok in stok, in sicer je to žalovanje mnogokrat prisiljeno, ker je taka navada. Na dan pogreščine napravi hiša, iz ktere je bil merlič, v kaki kerčmi obed vsem tistim, ki so merliča do groba spremili, in kadar je obed h koncu, molijo še vsi skupaj za rajncega. Zavoljo tega se zbere k pogrebu vselej dosti ljudi, čez dve sto, tri sto, do pet sto oseb. Kakšenkrat je ta gostija še precej obilna; je se in pije tako, da se nekteri tudi upijajo, in tako se prigodi kakšenkrat, da tisti, ki so zjutrej plakali in na glas jokali za mertvaško trugo, zvečer veseli domú gredo in si po poti vriskajo in pojejo. To, kar tù pravim, ni izmišljeno, ampak resnično. — Rezijani svojih rajnkih ne zabijo, in radi in zvesto za nje molijo: na dan pogreba plačajo za péto mašo po rajnkem, ravno tako tretji dan po pogrebu, sedmi in trideseti, in pa ob obletnici; zraven tega denejo vsakokrat kak dnar v to namenjeno cerkveno tružico, kadar se molitve po njih mertvih v cerkvi opravljajo. Če je bil rajnki iz premožne hiše, se péte maše po njem še z večjo slovesnostjo opravljajo.

Vse cerkvene svete opravila so o praznikih lepe in slovesne. Velika maša se vsako nedeljo poje in še posebno takrat, kadar so večji prazniki, ker je tedaj péta maša z leviti. Tudi v podružnicah se pojejo maše z leviti o njih posebnih godovih in praznikih. Naj pa se poje maša z leviti v farni cerkvi ali v kaki podružni, vselej je ofer, kjer vsakdo kaj malega na oltar dene. In zato, da se svete opravila v cerkvi lepše in z večjo slovesnostjo opravljajo, ima vsaka cerkev po šest pevcov, tadaj je vseh pevcov štiri in dvajset. Kadar kateri teh pevcov umerje, se koj drug poišče; ali nobeden ne more biti pevec, kterege pevci sami ne izvolijo, in potem mora še fajmošter v njegovo volitev privoliti. Ta volitev in to privoljenje se godi vselej tisti dan leta, ko vseh 24 pevcov vkup pride, kar se vsako leto enkrat zgodi. Ta dan povabita vse pevce fajmošter in starašina k obedu, kterege ona dva plačata. (Dalje sledi.)

Ogled po svetu.

Junaštvo ruskega kmeta.

(Po ilirskem.)

Berolinski časopis „Neue Pr. Ztg.“, braneči včasih rusko krepost proti napadanju zapadnih časopisov, kateri pogostoma pišejo, da hrabrost Rusov izvira edino le s „sužne

pokornosti“ in tedaj nima nobene prave cene, naznanuje v dokaz domoljuba in hrabrost ruskega kmeta med drugim sledečo dogodbo od leta 1812.

Ko se je pomikaval Napoleon I. s svojo mogočno vojsko proti Moskvi, pripeljejo neki dan v tabor njegov ruskega kmeta, kterege so na polji vjeli, da bi ga izpraševali o mnogih cestah in potih tiste okolice. Ker ni nihče ruski razumel, je poljsk častnik tolmačil pogovor. Priprosti kmetič je na vprašanja mirno in odkritoserčno odgovarjal; gotovo ni mislil, da bi utegnil s tem škodovati svoji domovini. Pričujoči francozki častniki pa se pričnejo zastran njegove odkritoserčnosti iz njega norca delati, in med drugim mu napiše eden izmed njih na levo roko veliko čerko N, kar pa kmet ni koj zapazil. Ko vendar čez malo časa zagleda čerko na svoji roki, se prične krog sebe ozirati, kakor da bi hotel s tem pričujoče vprašati: kaj da prav za prav ta napis pomeni? — Da bi mu se še bolj smejali, mu reče zdaj en častnik po poljski: „Čerka N na tvoji roci pomeni, da odslej nisi več sužen svojega dosedanjega cara, ampak podložnik velikega Napoleona“. — Komaj sliši kmet te besede, se mu potemni obraz in jeze se strese na celem truplu. Molčec vzame izzad pasa malo rusko sekirico, položi levo, s čerko N zaznamovano roko na mizo bližnjega pisarja, in — z enim mahljem si odtesne lastno roko, ter reče: „tù imate, kar je vašega“.

Vsi osupnjeni se pogledujejo sedaj Francozi, zakaj podučil jih je bil le predobro priprosti mož, kako šnemu sovražniku gredo nasproti. Kakošen prerok pa jim je bila odsekana roka, so imeli potem še mnogokrat priliko premišljevat, in tudi potomstvu je dobro znano iz zgodovine.

J. Levičnik.

Kratkočasno berilo.

Zima in pomlad.

Indijanska pravlica.

Stara ženica je sedela samši v svoji koči, ki je stala ob reki, z ledom kriti. Zima je jenjevala, ogenj na ognjišču je skoraj ugasnil, starica je bila, kakor podoba, docela zapuščena. Sivi lasje so ji glavo krili, in tresli so se siudje. Tako je živela dan za dnevom v svoji vsamelosti, ne slišaje družega ko bučanje viharja, ki je dervil snežne zvezdice po ravninah.

Kar se prikaže nekega dné, ko je ogenj ravno popolnoma pogasnil hotel, lepa divica pred kočjo. V polni čverstoti življenja ji razcveta lice, oči iskre in ustne so ji na smeh obrnjene. Ko serna lahka je prišla. Krog čela je imela venček voljne trave, v roki rožno kitico. Starica jo nagovori rekoč: „Da si mi zdrava, hčerka moja! Drago mi, da te sopet vidim. Pridi in mi povej, kaj si vidila v ptujih deželah. Hočeve to noč skupaj ostati, in tudi jez ti hočem povedati, kaj sem storila in kaj premorem“.

Na to nabaše tobaka v čudno posodico, pridene še nekaj družega dišečega bilja, zalije z vodo, sogreje in odcedi ter čudno pijačo poda svoji gostinji. Ko ta odpije, se začne sledeči pogovor med njima:

„Ako jez izdahnem“ — začne starka — „zastanejo reke, in voda okamen“.

„Jez dihnem“ — zaverne divica — „in rožice klijejo po hribih in dolinah“.

„Jez stresem svoje lase — pravi starka — pa sneg pokrije zemljo. Ako velim, popada listje raz drevja in moja sapa ga odveva. Ptice se dvignejo na pot v daljne kraje; živali se skrivajo pred mojim dihom, zemlja oterpne vsa“.

„Jez zmajem s svojimi koderci — povzame divica — in topel dežek rosi zemljico. Zeli iz tal pomaljšajo svoje glavice ter se veselo spogledujejo ko mile deca. Moj glas privabljuje ptice nazaj. Topla sapa moja reke otajava, da šumljajo spet urnega teka. Kjer koli hodim, oglašja se godba v gajih in vse se veseli“.

In ravno je solnce izza gore prišlo in mila gorkota se je jela razširjati. Staričin jezik utihne. Pastaričica in taška